

Бібліограф, книгознавець Лев Ізраїльович Гольденберг

18 січня 2011 р. виповнилося 90 років від дня народження відомого українського бібліографа, дослідника, книгознавця Льва Ізраїльовича Гольденберга, кандидата філологічних наук, учасника Другої світової війни.

Лев Ізраїльович закінчив Київський державний університет імені Т. Г. Шевченка (1947). Спочатку працював завідувачем відділу Київської обласної бібліотеки, потім перейшов до Центральної наукової бібліотеки АН УРСР (нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), де з 1963 р. обіймає посаду головного бібліографа у відділі бібліографії, а упродовж 1975–1986 рр. – старшого наукового співробітника відділу книгознавства.

Лев Ізраїльович – автор понад 200 наукових праць з бібліографознавства, джерелознавства, історії української літературної бібліографії, історії книги, бібліографічних посібників. Високу оцінку фахівців здобули укладені ним у співавторстві з Н. Ф. Королевич, Л. В. Беляєвою, Ф. К. Сараною, М. А. Вальо та ін. бібліографічні покажчики «Українська мова, 1918–1961 рр.» (К., 1963), «Слов'янська філологія на Україні, 1963–1967 рр.» (К., 1968), «Українська література в загальнослов'янському і світовому контексті» (Т. 4: Література країн Центральної та Південно-Східної Європи на Україні: матеріали до бібліографії (поч. XIX ст. – 1980 р.). – К., 1991).

Настільними книгами для читачів, вчених-літературознавців стали підготовлені Гольденбергом монографія «Українська радянська літературна бібліографія» (К., 1971), путівники «Бібліографічні джерела українського літературознавства» (2-ге вид. – К., 1990), де подано всебічну характеристику бібліографічних посібників та довідкових видань з української літературної бібліографії. Тут Лев Ізраїльович показав себе блискучим джерелознавцем, справжнім знавцем художньої літератури, української ретроспективної та поточної бібліографії.

Завдяки широкій ерудиції, володінню іноземними мовами і багатому досвіду інформаційно-бібліографічної роботи вчений багато зробив для розкриття фондів зарубіжної періодики в мережі бібліотек НАН України. За його ініціативою і безпосередньою участю були укладені анотовані покажчики «Информационно-библиографическая периодика зарубежных стран в фондах библиотек АН УССР» (К., 1975), «Зарубежные периодические и продолжающиеся издания по книжному делу в библиотеках АН

УССР» (К., 1985). Крім того, він виступив відповідальним редактором 8-томного зведеного каталога «Зарубежные периодические издания в фондах ЦНБ и библиотек научных учреждений АН УССР, 1965–1980» (К., 1980–1984).

Лев Ізраїльович – керівник проекту і один з упорядників двотомного збірника документів «Книга и книжное дело в Украинской ССР» (К., 1985–1986).

Протягом багатьох років Л. І. Гольденберг викладав курс іноземної бібліографії у Київському державному інституті культури, читав спецкурси з книгознавчих дисциплін у Київському відділенні Львівського поліграфічного інституту ім. І. Федорова, виховав цілу когорту учнів-послідовників.

На початку 90-х років ХХ ст. Лев Ізраїльович за сімейними обставинами виїхав з родиною до США. Але й там продовжує займатися творчою працею, цікавиться розвитком вітчизняної наукової думки, здобутками у царині бібліографознавства, працями фахівців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Вже у США вийшли друком його статті «Бібліографічна справа в Україні за умов державно-партійної цензури» (Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен. – 1994. – Т. XXXI, ч. 1–4), «Забутий часопис. Цікавий епізод з історії українсько-болгарських культурних взаємин» (Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен. – 1997. – Т. XXXIV, ч. 1–4), «Репертуар української книги: чергові роздуми навколо давньої проблеми» (Вісн. Кн. палати. – 1997. – № 9) та ін.

До 70-річчя від дня народження Льва Ізраїльовича у НБУВ вийшов друком біобібліографічний покажчик «Лев Ізраїльович Гольденберг» (укладач І. А. Певзнер. – К., 1991). У передмові до нього доктор філологічних наук Степан Крижанівський зазначає: «Ставлячи питання: чи є для науковця, творця таке поняття як «заслужений відпочинок», упевнено відповідаю – немає! Поки рука тримає перо, поки працює пам'ять – він у вічному пошуку».

Творчий неспокій – одна з притаманних Льву Ізраїльовичу рис. Друзі і колеги відзначають його інтелігентність, доброзичливість, відданість бібліотечній справі, готовність допомогти кожному у пошуках потрібної інформації.

Хвилююча, незабутня зустріч колег, співробітників різних поколінь відбулася з Львом Ізраїльовичем у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського 2 жовтня 2007 р. під час його приїзду до рідного Києва після тривалої розлуки. З приємністю пригадується його інтерес до сучасного життя НБУВ, висока оцінка наукової роботи, що нині здійснюється у Бібліотеці.

Колектив Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського щиро вітає Льва Ізраїльовича з поважним ювілеєм, бажає довгих років життя, здоров'я, добробуту, творчого натхнення.

Колеги, друзі, учні